

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2026. № 3. ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.18>

УДК 336.01.174.

В. М. Гаврилюк,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4685-5544>

В. В. Лаврук,

д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0778-7227>

Н. А. Мазур,

д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4670-6805>

ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ФІНАНСИСТА НА РІВЕНЬ ДОВІРИ ДО ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ

V. Havryliuk

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Finance, Banking, Insurance and Electronic Payment Systems,
Higher Education Institution "Podillia State University",
Kamianets-Podilskyi, Ukraine*

V. Lavruk,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of
Finance, Banking, Insurance and Electronic Payment Systems, Higher
Educational Institution «Podillia State University», Kamianets-Podilskyi, Ukraine*

N. Mazur,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of
Enterprise Economics, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University,
Kamianets-Podilskyi, Ukraine*

THE IMPACT OF A FINANCIALIST'S PROFESSIONAL ETHICS ON THE LEVEL OF TRUST IN FINANCIAL INSTITUTIONS

У статті досліджено вплив професійної етики фінансиста на формування довіри до фінансових інститутів в умовах трансформації фінансової системи України. Обґрунтовано, що довіра виступає ключовим інституційним ресурсом фінансового ринку, який безпосередньо визначає рівень фінансової стабільності, ефективність функціонування фінансових інститутів та інтенсивність інвестиційних процесів. Розкрито економічну сутність професійної етики фінансиста, систематизовано її основні принципи та визначено функціональну роль у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору.

Доведено, що професійна етика фінансиста формує репутаційний капітал фінансових установ, підвищує лояльність клієнтів та сприяє зростанню інституційної довіри. Проаналізовано сучасний стан довіри

населення України до фінансових інститутів, виявлено ключові проблеми її формування.

Обґрунтовано напрями вдосконалення етичної інфраструктури фінансового сектору України шляхом імплементації міжнародних стандартів професійної поведінки, розвитку корпоративної культури доброчесності, підвищення ролі комплаєнс-контролю та інтеграції етичних компонентів у систему підготовки фінансових фахівців.

The article examines the impact of the professional ethics of financial specialists on the formation of trust in financial institutions under the conditions of transformation of the financial system of Ukraine. It is substantiated that trust acts as a key institutional resource of the financial market, which directly determines the level of financial stability, the efficiency of financial institutions, and the intensity of investment processes. The economic essence of the professional ethics of a financial specialist is revealed, its core principles are systematized, and its functional role in ensuring the sustainable development of the financial sector is defined.

It is proved that professional ethics forms the reputational capital of financial institutions, increases customer loyalty, and contributes to the growth of institutional trust. The current state of public trust in financial institutions in Ukraine is analyzed, and the key problems of its formation are identified. Among them, the consequences of financial crises, the spread of fraudulent schemes, the low level of financial literacy, and the formal nature of compliance policies dominate, which significantly undermine confidence in financial intermediaries and limit the effective functioning of the financial market.

The systematization of the principles of professional ethics and their influence on the formation of trust in financial institutions is presented. The problems of implementing professional ethics in the financial sector of Ukraine are outlined and the directions for overcoming them are determined.

The directions for improving the ethical infrastructure of the financial sector of Ukraine are substantiated through the implementation of international standards of professional conduct, the development of a corporate culture of integrity, strengthening the role of compliance control, and integrating ethical components into the system of professional training of financial specialists. The proposed measures will contribute to restoring trust in the financial system, increasing financial inclusion, strengthening the competitiveness of financial institutions, and ensuring sustainable economic development in the long term.

Ключові слова: професійна етика фінансиста; фінансова система; фінансові інститути; фінансовий ринок; інституційна довіра; поведінкові фінанси; комплаєнс; корпоративне управління; репутаційний капітал; фінансова стабільність.

Keywords: professional ethics of a financier; financial system; financial institutions; financial market; institutional trust; behavioral finance; compliance; corporate governance; reputational capital; financial stability.

Постановка проблеми. Функціонування сучасної фінансової системи ґрунтується на довірі як фундаментальній передумові ефективної взаємодії між економічними агентами. Довіра забезпечує стабільність фінансових потоків, сприяє активізації інвестиційної діяльності, формує мотивацію до заощадження та визначає ефективність фінансового посередництва. В умовах трансформації економіки України, що відбувається під впливом глобалізаційних процесів, цифровізації фінансів, євроінтеграційних прагнень та воєнних викликів, проблема формування довіри до фінансових інститутів набуває особливої актуальності.

Низький рівень довіри населення до банків, страхових компаній, недержавних пенсійних фондів та інвестиційних компаній обмежує потенціал фінансового ринку, стримує мобілізацію внутрішніх фінансових ресурсів та ускладнює реалізацію стратегічних програм розвитку. Значною

мірою така ситуація зумовлена негативним досвідом фінансових криз, банкрутствами банківських установ, випадками фінансового шахрайства та низькою прозорістю діяльності окремих учасників ринку.

У цьому контексті зростає роль людського чинника у фінансовій діяльності. Саме професійна поведінка фінансистів, рівень їх етичної культури, дотримання принципів доброчесності, відповідальності та прозорості формують основу довіри до фінансових інститутів. Професійна етика фінансиста перетворюється на стратегічний ресурс підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади дослідження довіри закладено у працях Ф. Фукуями, Н. Лумана, Дж. Коулмана, Д. Норта, О. Вільямсона, які розглядали довіру як інституційний механізм зниження трансакційних витрат і підвищення ефективності економічних відносин. Професійна етика як складова корпоративного управління активно досліджується у працях зарубіжних та вітчизняних науковців, а також у документах міжнародних організацій – CFA Institute, OECD, IOSCO, Basel Committee.

В українській науковій літературі дослідження, щодо теоретичних аспектів формування професійної етики присвячені праці вчених таких як А. Алексеєнко, О. Борисюк, В. Бралатан, О. Білоус, С. Безручук, Л. Гуцаленко, М. Дацюк - Томчук, Н. Здирко, В. Кремінь, О. Ромашко, С. Семенова, Л. Скакун, О. Фоміна та ін. Проблематика професійної етики фінансиста розглядається у контексті фінансового менеджменту, фінансової безпеки, регулювання фінансових ринків та поведінкових фінансів. Разом з тим, комплексний аналіз впливу професійної етики фінансистів на формування інституційної довіри до фінансових інститутів потребує подальшого поглиблення, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Формування цілей статті. Метою статті є дослідження механізму впливу професійної етики фінансиста на рівень довіри до фінансових

інститутів та обґрунтування напрямів його посилення в умовах трансформації фінансової системи України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах трансформації фінансових ринків, зростання глобальних економічних ризиків та посилення ролі фінансових інститутів у соціально-економічному розвитку суспільства особливої актуальності набуває проблема дотримання професійної етики у фінансовій діяльності.

Дослідник В.М. Кремінь зазначає, що фінансист як ключовий суб'єкт економічних відносин безпосередньо впливає на ефективність розподілу фінансових ресурсів, стабільність грошового обігу, інвестиційний клімат та рівень довіри до фінансової системи загалом. [1, с.146]. У зв'язку з цим етичні засади його професійної поведінки стають важливим чинником забезпечення сталого розвитку економіки.

Ряд авторів вважають, що професійна етика - система конкретизованих моральних норм і принципів з врахуванням особливостей тієї чи іншої професійної діяльності людей [2, с.13].

Як пише дослідник Скакун Л.С. - під професійною етикою потрібно розуміти сукупність правил, норм поведінки та переконань представників окремої професії, які формуються під впливом змінного професійного середовища, традицій, національної культури та менталітету» [3, с. 104].

У науковій літературі відсутнє єдине універсальне трактування поняття «професійна етика фінансиста», що зумовлює існування різноманітних підходів до його інтерпретації. Це пояснюється міждисциплінарним характером категорії, яка поєднує елементи економічної теорії, етики, соціології, менеджменту та права.

Отже, професійна етика фінансиста розглядається як комплекс моральних принципів, норм і стандартів, що регламентують поведінку фахівця у процесі виконання професійних обов'язків та визначають його відповідальність перед клієнтами, партнерами, державою і суспільством. Вона охоплює не лише дотримання чинних нормативно-правових вимог, а й

орієнтацію на вищі етичні цінності, зокрема добродієність, об'єктивність, конфіденційність, прозорість, професійну незалежність та уникнення конфлікту інтересів.

При розгляді теоретичної бази дослідження, доцільно звернутись до праць українських науковців, які безпосередньо аналізують сутність, принципи та проблеми професійної етики фінансистів і фахівців фінансово-економічної сфери. Так, О. В. Борисюк та М. Б. Дацюк-Томчук досліджують сутність і принципи професійної етики фінансиста в сучасних умовах, акцентуючи увагу на ролі добродієності, відповідальності та комплаєнсу у формуванні довіри до фінансової системи [4; 5]. Автори доводять, що етична культура фінансиста виступає фундаментальною основою стабільності фінансових ринків.

Проблеми професійної етики всебічно розкриті у працях Л. С. Скакун, О. Білоус, О.І. Безручук, які обґрунтовують необхідність інституціоналізації етичних стандартів і їх закріплення у професійних кодексах [6; 7; 8]. Науковці підкреслюють, що дотримання етичних принципів сприяє підвищенню прозорості фінансової інформації та зниженню ризику зловживань.

У дослідженнях О. В. Фоміної, С. М. Семенової та О. М. Ромашко проаналізовано проблемні аспекти дотримання етичних принципів у професійній діяльності бухгалтерів і фінансистів, а також визначено напрями вдосконалення етичної інфраструктури фінансового сектору [9; 10]. Автори наголошують на важливості формування системи професійної відповідальності та внутрішнього контролю.

Таким чином, сучасні українські дослідження підтверджують комплексний характер професійної етики фінансиста та її визначальну роль у формуванні стабільної, прозорої та соціально орієнтованої фінансової системи.

Специфіка діяльності фінансистів зумовлена постійною роботою з великими масивами фінансової інформації, управлінням грошовими

потоками та прийняттям стратегічно важливих рішень, здатних суттєво впливати на фінансову стабільність суб'єктів господарювання та економіки в цілому. За таких умов навіть незначні порушення етичних стандартів можуть спричинити значні фінансові втрати, дестабілізацію ринку та зниження рівня довіри до фінансових установ.

Водночас ефективна професійна діяльність у сфері фінансів передбачає поєднання високого рівня теоретичної підготовки, аналітичного мислення, розвинених кількісних і комунікативних навичок із сформованою етичною культурою. Саме синергія професійної компетентності та моральної відповідальності формує передумови для прийняття зважених управлінських рішень і забезпечення прозорості фінансових операцій.

Тому, професійна етика є системою моральних принципів, норм та стандартів поведінки, які регулюють діяльність фахівців у певній сфері та визначають допустимі межі професійних дій. У фінансовій сфері професійна етика відіграє особливу роль, оскільки діяльність фінансових інститутів пов'язана з управлінням значними обсягами фінансових ресурсів, прийняттям ризикових рішень та високим рівнем відповідальності перед клієнтами і суспільством.

Автори [3, с.106; 8, с. 6] виділяють ряд принципів професійної етики. Так, до ключових принципів професійної етики фінансиста відносять добросовісність, відповідальність, об'єктивність, компетентність, конфіденційність, прозорість та клієнтоорієнтованість. Дотримання цих принципів сприяє зниженню інформаційної асиметрії, мінімізації конфлікту інтересів та формуванню довгострокових довірчих відносин між фінансовими установами та споживачами фінансових послуг.

Міжнародні стандарти професійної етики фінансистів визначені у Кодексі етики CFA Institute, рекомендаціях OECD та Базельського комітету з банківського нагляду [11]. Вони спрямовані на забезпечення високого рівня професійної добросовісності та підвищення фінансової стабільності.

Отож, професійна етика фінансиста виступає фундаментальною основою формування довірчих відносин у фінансовій сфері та є важливою передумовою ефективного функціонування фінансових ринків в умовах сучасних викликів і трансформацій.

На думку Ф. Фукуями - довіра є фундаментальною категорією інституційної економіки та розглядається як нематеріальний актив фінансової системи. Високий рівень довіри сприяє зниженню трансакційних витрат, активізації фінансових потоків, зростанню інвестицій та економічному розвитку [12].

У поведінкових фінансах довіра визначається як психологічний чинник, який впливає на прийняття фінансових рішень та схильність до ризику [13].

У фінансовій сфері довіра формується на основі досвіду взаємодії, прозорості фінансових продуктів, стабільності фінансових інститутів та рівня захисту прав споживачів. Інституційна довіра забезпечує стійкість фінансової системи та підвищує ефективність фінансового посередництва.

Інститут довіри відіграє ключову роль у функціонуванні окресленого ринку, оскільки всі взаємовідносини між споживачами та виробниками фінансових послуг повністю пронизані довірчими відносинами [14, с. 45].

Систематизацію принципів професійної етики та їх впливу на формування довіри до фінансових інститутів наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Вплив етичних принципів на формування довіри до фінансових інститутів

Етичний принцип	Прояв у діяльності фінансиста	Ефект для клієнта	Результат для фінансової установи
Доброчесність	Надання повної та довгострокової інформації	Підвищення довіри	Зростання репутаційного капіталу
Відповідальність	Усвідомлення наслідків рішень	Зниження ризиків	Фінансова стабільність
Прозорість	Чітке розкриття умов фінансових продуктів	Лояльність клієнтів	Залучення ресурсів
Конфіденційність	Захист персональних даних	Психологічна безпека	Довгострокові відносини

Джерело: сформовано на основі [3 ;4, с.10; 8, с.6].

Таким чином, довіра є не лише моральною категорією, а й важливим економічним ресурсом, від якого залежить стійкість фінансової системи та рівень фінансової інклюзії населення.

Професійна етика фінансиста впливає на формування довіри через поведінкові та інституційні канали. Основними серед них є якість фінансового консультування, прозорість інформації, дотримання принципів доброчесності, відповідальність за прийняті рішення та запобігання конфлікту інтересів.

Модель впливу професійної етики на довіру та фінансову стабільність подано на рис. 1.

Рис.1. Модель впливу професійної етики на довіру та фінансову стабільність

Джерело: авторська розробка.

Аналіз соціологічних досліджень та статистичних звітів Національного банку України свідчить про поступове відновлення довіри населення до банківського сектору після кризових періодів [15].

Водночас рівень довіри до небанківських фінансових інститутів залишається низьким, що обмежує потенціал розвитку фінансового ринку.

Основними чинниками недовіри є негативний досвід фінансових втрат, поширеність шахрайських схем, низька фінансова грамотність та недостатня прозорість фінансових продуктів. У таких умовах професійна етика фінансистів набуває особливого значення як інструмент відновлення довіри.

Незважаючи на наявність нормативно-правових вимог та корпоративних кодексів поведінки, практична реалізація принципів професійної етики у фінансовій сфері України залишається недостатньою. Основні проблеми та напрями їх подолання узагальнено в табл. 2.

Таблиця 2. Проблеми реалізації професійної етики у фінансовому секторі України та напрями їх подолання

Проблема	Прояв	Наслідки	Напрями вирішення
Формалізм етичних кодексів	Декларативність	Зниження довіри	Інституційний контроль
Недостатній комплаєнс	Відсутність моніторингу	Зростання ризиків	Система комплаєнс - аудиту
Конфлікт інтересів	Подвійні стандарти	Репутаційні втрати	Регламентація процедур
Низька фінансова культура	Недовіра клієнтів	Тінізація фінансів	Освітні програми
Корупційні ризики	Зловживання	Дестабілізація	ESG, цифровізація

Джерело : авторська розробка.

Ці фактори зумовлюють фрагментарність етичного регулювання та знижують ефективність механізмів формування довіри до фінансових інститутів. У результаті поглиблюється розрив між декларованими стандартами та реальною практикою фінансової діяльності. У таких умовах професійна етика фінансистів набуває особливого значення як інструмент відновлення довіри. Інструменти підвищення ролі професійної етики фінансиста у формуванні довіри узагальнено в табл. 3.

Таблиця 3. Інструменти підвищення ролі професійної етики фінансиста у формуванні довіри

Напрямок	Інструмент	Очікуваний результат
Нормативний	Гармонізація з директивами ЄС	Підвищення прозорості
Інституційний	ESG- стандарти	Посилення соціальної відповідальності
Управлінський	Комплаєнс- контроль	Зниження етичних ризиків
Освітній	Курси фінансової етики	Формування професійної культури
Корпоративний	Етичні кодекси нового покоління	Підвищення довіри

Джерело: авторська розробка

Для підвищення рівня довіри до фінансових інститутів доцільно реалізувати комплекс з взаємопов'язаних заходів:

1. *Удосконалення нормативно – правового регулювання професійної діяльності фінансиста, зокрема шляхом гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами.*

2. *Посилення внутрішнього комплаєнс – контролю*, що передбачає моніторинг етичних ризиків, запобігання конфліктам інтересів та внутрішній аудит етичної поведінки персоналу.

3. *Формування корпоративної етичної культури*, орієнтованої на довгострокову відповідальність, доброчесність та клієнтоорієнтованість.

4. *Інтеграція ESG-стандартів у фінансову діяльність*, що сприятиме посиленню соціальної відповідальності та підвищенню інвестиційної привабливості фінансових установ.

5. *Інтеграція етичних дисциплін у систему фінансової освіти*, спрямованих на формування професійних компетентностей та моральних цінностей майбутніх фінансистів.

Висновки. У процесі дослідження встановлено, що професійна етика фінансиста є ключовим чинником формування довіри до фінансових інститутів. Довіра виступає нематеріальним активом, що визначає конкурентоспроможність фінансових установ та ефективність функціонування фінансової системи загалом.

Обґрунтовано, що порушення етичних норм призводить до втрати репутації, зниження фінансової інклюзії та посилення системних ризиків. Запропоновано напрями вдосконалення етичного регулювання, які ґрунтуються на поєднанні нормативних, інституційних та освітніх механізмів.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з емпіричним аналізом взаємозв'язку між рівнем професійної етики, довірою та фінансовою стабільністю в Україні.

Література

1. Кремень В. М. Особливості професійної діяльності фахівців з фінансів. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. Суми : УАБС НБУ, 2011. Вип. 31. С. 145–156.

2. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
3. Скакун Л. С. Професійна етика бухгалтера: поняття та складові. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2007. № 3 (41). С. 103–113.
4. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Сутність та принципи професійної етики фінансиста в сучасних умовах. Інклюзія і суспільство. 2025. № 1. С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2025-1-1>
5. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Професійна етика фінансиста в умовах розвитку цифрових технологій. Економіка та суспільство. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-61>
6. Скакун Л. С. Професійна етика в регулюванні бухгалтерської діяльності. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2016. № 1 (7). С. 186–195. DOI: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/Zbirnyk/Problems_%20accounting_1_7/186.pdf
7. Білоус О. Етика професійної діяльності в обліковій галузі. Галицький економічний вісник. 2024. № 5 (90). С. 83–92. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/90/1355.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).
8. Безручук С. Якість фінансової звітності через призму професійної етики. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2019. № 4. С. 3–8.
9. Фоміна О. В., Ромашко О. М., Семенова С. А. Професійна етика бухгалтерів: її особливості та проблемні аспекти дотримання етичних принципів. Економіка та суспільство. 2022. № 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-42>
10. Фоміна О. В., Семенова С. А., Ромашко О. М. Етика професійних бухгалтерів в ЄС. *Scientia fructuosa*. 2024. № 6 (158). С. 119–138. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(158\)08](https://doi.org/10.31617/1.2024(158)08)
11. Code of Ethics and Standards of Professional Conduct. CFA Institute. 2022. URL: <https://www.cfainstitute.org/standards/professionals/code-ethics-standards> (дата звернення: 13.02.2026).
12. Фукуяма Ф. Довіра: соціальні чесноти та шлях до процвітання. Київ : Основи, 2004. 320 с.

13. Харабара В. М., Грешко Р. І., Третьякова О. В. Поведінкові фінанси: сутність та основні теоретичні блоки. Ефективна економіка. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8814> (дата звернення: 13.02.2026). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.105

14. Дубина М. В., Жук О. С., Бондаренко Л. М. Особливості формування інституту довіри на ринку фінансових послуг. Науковий вісник Полісся. 2018. № 2 (14). С. 45–52.

15. Вітчизняній банківській системі довіряють 68 % українців. Financial Club. URL: <https://finclub.net/news/vitchyzniani-bankivskii-systemi-doviraiut-68protsent-ukraintsiv.html> (дата звернення: 13.02.2026).

References

1. Kremen', V. M. (2011), "Features of the professional activity of finance specialists", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivs'koi systemy Ukrainy* [Problems and prospects for the development of the banking system of Ukraine], UABS NBU, Sumy, Ukraine, pp. 145–156.

2. Bralatan, V.P. Hutsalenko, L.V. and Zdyrko, N.H. (2011), *Profesiina etyka* [Professional ethics], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

3. Skakun, L. S. (2007), "Professional ethics of an accountant: concepts and components", *Visnyk ZhDTU. Ekonomichni nauky*, vol. 3 (41), pp. 103–113.

4. Borysiuk, O. V. and Datsiuk-Tomchuk, M. B. (2025), "The essence and principles of professional ethics of a financier in modern conditions", *Inklyuziia i suspil'stvo*, vol. 1, pp. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2025-1-1>

5. Borysiuk, O. V. and Datsiuk-Tomchuk, M. B. (2022), "Professional ethics of a financier in the context of the development of digital technologies", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-61>

6. Skakun, L. S. (2016), "Professional ethics in the regulation of accounting activities", *Problemy teorii ta metodolohii bukhholders'koho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 1 (7), pp. 186–195. https://library.ztu.edu.ua/e-copies/Zbirnyk/Problems_%20accounting_1_7/186.pdf (Accessed 13.02.2026).

7. Bilous, O. (2024), “Ethics of professional activities in the accounting industry”, *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 5 (90), pp. 83–92. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/90/1355.pdf> (Accessed 13.02.2026).
8. Bezruchuk, S. (2019), “Quality of financial reporting through the prism of professional ethics”, *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*, vol. 4, pp. 3–8.
9. Fomina, O., Romashko, O. and Semenova, S. (2022), “Professional ethics of accountants: its features and problematic aspects of compliance with ethical principles”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-42>
10. Fomina, O. V., Semenova, S. A. and Romashko, O. M. (2024), “Ethics of professional accountants in the EU”, *Scientia fructuosa*, vol. 6 (158), pp. 119–138. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(158\)08](https://doi.org/10.31617/1.2024(158)08)
11. CFA Institute (2022), “Code of Ethics and Standards of Professional Conduct”, available at: <https://www.cfainstitute.org/standards/professionals/code-ethics-standards> (Accessed 13.02.2026).
12. Fukuiama, F. (2004), *Dovira: sotsial'ni chesnoty ta shliakh do protsvitannia* [Trust: Social Virtues and the Path to Prosperity], *Osnovy*, Kyiv, Ukraine.
13. Kharabara, V., Greshko, R. and Tretyakova, O. (2021), “Behavioral finance: essence and basic theoretical blocks”, *Efektyvna ekonomika*, vol. 4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8814> (Accessed 13.02.2026). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.105
14. Dubyna, M. V. Zhuk, O. S. and Bondarenko L. M. (2018), “Peculiarities of the formation of the institution of trust in the financial services market”, *Naukovyj visnyk Polissia*, vol. 2 (14), pp. 45–52.
15. Financial Club (2025), “68% of Ukrainians trust the domestic banking system”, available at: <https://finclub.net/news/vitchyzniani-bankivskii-systemi-doviraiut-68protsent-ukraintsiv.html> (Accessed 13.02.2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 20.02.26

Прорецензовано / Revised: 02.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26